

Sudokopytníci a lichokopytníci

Cíl materiálu:

Obsahový cíl:

- Žák pojmenuje základní znaky různých typů sudokopytníků, lichokopytníků včetně jejich rozdílů a uvede zástupce
- Žák zařadí vybrané živočichy v systému živočišné říše (za pomoci tabulky či nástěnného obrazu se systémem)

Jazykový cíl:

Komunikace při práci ve skupině:

- Žák se zapojí do skupinové práce, kdy bude:
 - vyhledávat informace v textu;
 - společně se spolužáky vybírat 3 důležité informace (žák poslouchá názory ostatních, je vyzván k tomu, aby řekl svůj názor, říká svůj názor);
 - zapisovat tyto informace do PL;
 - předávat tyto informace v jiné skupině spolužáků (interpretovat, reagovat na otázky);
 - poslouchat informace od ostatních spolužáků, doptávat se, zapisovat informace.

Jazykové prostředky:

- Konkrétní jazykové prostředky, které dopomohou žákovi k vyjádření obsahu (např. začátky vět, slovesa, jazykové vazby):

Co	Proč	kde
mají společné	Žák popíše společné znaky sudokopytníků a lichokopytníků	Cvičení 1
Sudokopytníci chodí po nebo prstech.	Žák řekne, v čem se liší sudokopytníci a lichokopytníci.	Cvičení 3
Žijí v..... Mezi zástupce patří..... Mají..... Základním znakem je	Žák popíše spolužákům znaky dané skupiny živočichů.	Cvičení 4
patří do říše....., třídy....., řádu.....	Žák správně sdělí informaci o zařazení živočicha do systému živočišné říše.	Cvičení 5

- Slovní zásoba: sudokopytníci, lichokopytníci, vybraní zástupci, končetina, prst, kopyto, domestikované zvíře, jezdeckví, čelisti, rohy, ohrožený druh, pytlák, pysk, chobot, kopytka, rypák, lysé tělo, tlama, kly, žaludek, hrb, bachor, čepec, kniha, slez, parohy, krk, zástupce.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

Podrobnější popis průběhu hodiny:

Materiál byl zkoušen v 7. třídě ZŠ. Ve třídě bylo přítomno 14 žáků. Mezi nimi 4 žáci s odlišným mateřským jazykem. Jedna žákyně z Nepálu (v ČR něco málo přes rok, snaživá, bystrá, zapojuje se), žákyně z Číny (v ČR dlouho, rozumí málo, pomalejší, nejeví o školu příliš zájem), žák z Ukrajiny a žák ze Slovenska (velmi pokročilí, problém s psanou formou a s vyjadřováním).

1. Úvod – každý dostane pracovní list a doplní, co si pamatuje o sudokopytnících a lichokopytnících.
(papír se bude muset přehnout tak, aby žáci neviděli informace v dalším cvičení)

2. Žáci pokračují svým tempem v plnění úkolů 2. a 3. na pracovním listě.

3. Práce ve skupinách

1) Rozdělíme žáky do skupin (tzv. domácí skupiny). Ideální by bylo, aby byly po šesti, pravděpodobně to ale nevyjde, tak mohou být i po 5 a třeba po 4.

2) V těchto skupinách jim představíme tabulku na PL a sdělíme, že cílem je celou tabulku vyplnit. Každý dostane jeden text (tj. text o jedné ze skupin z tabulky). Je vhodné mít dopředu připravené instrukce k průběhu skupinové práce napsané na tabuli.

3) Žáci si zapamatují, s kým jsou ve skupině. Potom si každý vezme svůj text a hledá ostatní, kteří mají stejný text. Tak vytvoří tzv. expertní skupinu. V ní si každý přečte svůj text a společně z něj vybírají 3 informace, které si zapíše do PL. Zároveň hledají zástupce, které vybírají mezi živočichy zobrazenými na projekci (viz příloha).

4) Vrací se do své původní (domovské) skupiny a informace musí předat ostatním. Ti si je zapisují do tabulky.

5) Protože pravděpodobně zbydou některé texty, můžeme je dát do domovské skupiny, aby si je přečetly a společně rovněž vybrali informace. Případně je dáme jen skupině, která skončí dříve než ostatní.

Kontrola: každá skupina řekne informace o jedné ze skupin. Můžeme vybrat jednotlivé PL a zkontrolovat.

4. Zařazování do systému živočišné říše. Učitel řekne název živočicha a žáci za pomoci cvičení 4 a nástěnného vyobrazení systému živočišné říše vyplňují cvičení a nahlas říkají.

Doporučení

- Je třeba upozornit spolužáky, že je potřeba dávat všem prostor k vyjádření.
- Není vhodné motivovat skupinovou práci soutěží - kdo bude první / která skupina bude dřív? → pomalejší děti i cizinci pak jsou ve větším stresu, zároveň tak mohou otravovat ostatní děti, protože je brzdí před výhrou; děti se pak příliš soustředí na to být první než na obsah

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

PŘÍLOHA – Texty do skupiny

Mají na každé končetině 1 prst a kopyto. Patří do skupiny, které říkáme koňovití. Mnoho z jejich zástupců je domestikované zvíře. To znamená, že ho člověk postupně ochočil z divokého zvířete na svého pomocníka. Dříve člověku pomáhal hlavně při práci v zemědělství a jako tažné zvíře. Dnes se využívá hlavně v jezdeckví. Najdi alespoň 4 zástupce.

Mají silnou kůži (až 6 cm), 3 prsty s kopytky na každé končetině a na horní čelisti 1 až 2 rohy. Žijí v Africe a jihovýchodní Asii. Jsou ohroženým druhem – pytláci je loví, protože mají vzácné rohy. Těchto zvířat je stále méně. Najdi dva zástupce.

Jsou to savci, patří do lichokopytníků. Mají horní pysk a nos změněn v krátký chobot (jako slon). Žijí v tropických lesích v Jižní a Střední Americe nebo Jihovýchodní Asii. Na zadních nohou mají 3 prsty, prostřední je největší. Na předních nohou mají 4 prsty, nejvyvinutější je třetí. Na něm je kopytko. Najdi jednoho zástupce.

Mají protáhlý rypák (nos) nebo lysé (bez chlupů) zavalité tělo se širokou tlamou. Mají mohutné špičáky, které jsou podobné jako kly. Mají jednoduchý žaludek, potravu nepřežvykují. Jeden zástupce žije v Africe. Najdi 3 zástupce.

Došlapují na 3. a 4. prst a na vazovitý polštář. Na hřbetě mají 1–2 tukové hrby. Žijí v suchých oblastech v Africe a v Asii. Používají se na přepravu věcí a lidí. Lidé využívají i jejich vlnu. Najdi dva zástupce.

Mají žaludek složený ze 4 částí - bachor, čepec, kniha, slez. Spolknutá sousta vracejí zpět do tlamy a přežvykují. Patří sem:

- - mají parohy, které pravidelně shazují a obnovují,
- - mají dlouhý krk (7 obratlů) a končetiny,
- - mají rohy pořad, neshazují je.

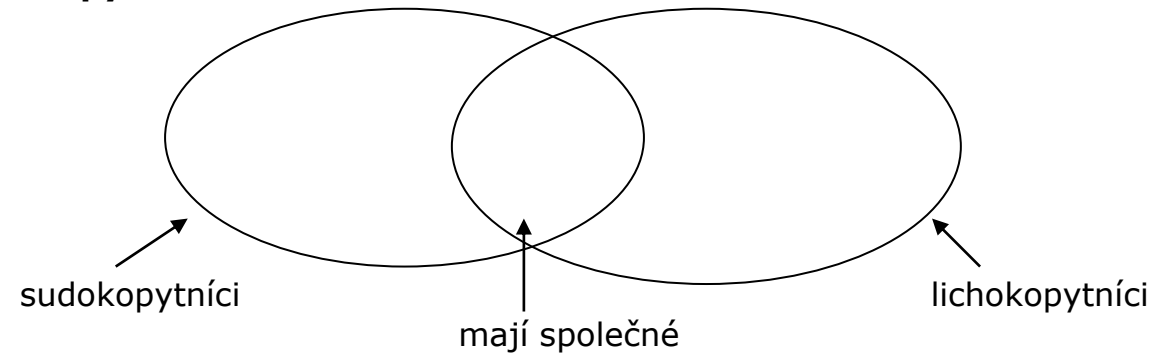
Najdi 4 zástupce.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

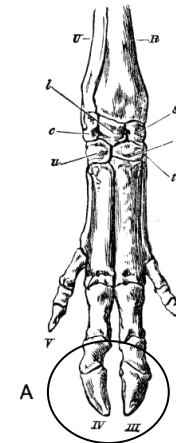
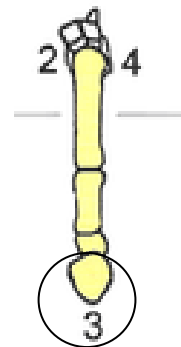
SUDOKOPYTNÍCI a LICHOKOPYTNÍCI

1. Co víš o sudokopytnících a lichokopytnících?
(můžeš psát i ve svém jazyce)

2. Najdi trojice obrázků, které patří k sobě.

kopyto

3. Doplň informace do vět.

U nese /nesou váhu těla prsty. Sudokopytníci chodí po nebo prstech.

U nese /nesou váhu tělaprst. Lichokopytníci chodí po nebo prstech.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

4. Dopln tabulku.

Řád:	3 informace	Řád:	3 informace
1. Koňovití Př.	1) 2) 3)	1. Přežvýkaví Př.	1) 2) 3)
2. Nosorožci Př.	1) 2) 3)	2. Nepřežvýkaví Př.	1) 2) 3)
3. Tapíři Př.	1) 2) 3)	3. Velbloudi Př.	1) 2) 3)

Pomůcka pro mluvení: žijí v..... / mezi zástupce patří..... /

5. Kde jsou jednotlivá zvířata v systému živočišné říše? (př. kuň domácí **patří do** říše....., třídy....., řádu.....)

Říše:.....

Třída:.....

Řád:

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Použité zdroje:Odkazy:

Lichokopytníci. *www.dumy.cz* [online]. 14.1.2013, [cit. 6.5.2015]. Dostupný pod licencí Creative Commons CC-BY-NC-SA z WWW: <<http://dumy.cz/material/55047-lichokopytnici>>

Sudokopytníci - přežvýkavci. *www.dumy.cz* [online]. 19.1.2013, [cit. 6.5.2015]. Dostupný pod licencí Creative Commons CC-BY-NC-SA z WWW: <<http://dumy.cz/material/55049-sudokopytnici-prezvykavci>>

Obrázky:

[cit. 2017-12-27] Dostupný pod licencí Public domain a Creative Commons na WWW:

<<http://www.clker.com/clipart-2312.html>>

<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Kopyto#/media/File:PolishedHooves.jpg>>

<http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Cervus_elaphus_bones#/media/File:Cambridge_Natural_History_Mammalia_Fig_138.png>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/K%C5%AF%C5%88#/media/File:Horseevolution_Portugu%C3%AAs.png>

<http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Cattle_hooves_and_feet#/media/File:Klaue_eines_Kalbs.JPG>

<<http://pixabay.com/cs/podkova-kov-kon%C4%9B-bota-symbol-32437/>>

<<http://pixabay.com/cs/stopa-prase-tlapa-zv%C3%AD%C5%99e-divok%C3%A1-155954/>>

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY